

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 3.9.2025
COM(2025) 812 final

2025/0271 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

**Euroopa Liidu ja Mehhiko Ühendriikide vahelise kaubanduse vahelepingu Euroopa
Liidu nimel sõlmimise kohta**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Lisatud on ettepanek õigusakti kohta, millega antakse luba sõlmida Euroopa Liidu ja Mehhiko Ühendriikide vaheline kaubanduse vaheleping (edaspidi „kaubanduse vaheleping“).

Praegu põhinevad Euroopa Liidu (EL) ja Mehhiko Ühendriikide (edaspidi „Mehhiko“) suhted ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Mehhiko Ühendriikide vahelisel majanduspartnerlust, poliitilist kooskõlastamist ja koostööd käsitleval lepingul (edaspidi „üldleping“), mis jõustus 1. oktoobril 2000¹. Üldlepingu kaubandussammast laiendati ühisnõukogu kahe otsusega: EÜ-Mehhiko ühisnõukogu 23. märtsi 2000. aasta otsusega nr 2/2000 kaubavahetuse kohta² ning ELi-Mehhiko ühisnõukogu 27. veebruari 2001. aasta otsusega nr 2/2001 teenuskaubanduse kohta³.

Alates üldlepingu jõustumisest on EL ja Mehhiko oma suhteid süvendanud. Aastal 2008 löid EL ja Mehhiko strateegilise partnerluse, millega võeti kasutusele kahepoolne dialoog ja koostöö uutes olulistes poliitikavaldkondades, sealhulgas mitmepoolsetes küsimustes, julgeoleku ja õiguse, makromajanduslike aspektide ja inimõiguste alal.

27. jaanuari 2013. aasta Santiago deklaratsioonis väljendasid lepinguosalisel oma ühist tahet ajakohastada kehtivat üldlepingut ja see asendada, et kajastada uut poliitilist ja majanduslikku tegelikkust ning strateegilises partnerluses tehtud edusamme.

2015. aasta juunis Brüsselis toimunud seitsmendal ELi-Mehhiko tippkohtumisel kinnitasid pooled taas oma valmisolekut alustada kooskõlas mõlema poole õigusraamistikuga läbirääkimisi, et ajakohastada üldlepingut ja tugevdada oma strateegilist partnerlust.

4. mail 2016 andis Euroopa Liidu Nõukogu Euroopa Komisjonile ja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale loa pidada Mehhikoga läbirääkimisi ajakohastatud lepingu üle, mis asendaks üldlepingu.

Läbirääkimised algasid ametlikult 2016. aasta mais. Läbirääkimiste käigus konsulteeriti kaubanduspoliitika komiteega. Euroopa Parlamendi hoiti läbirääkimiste tulemustega täielikult kursis.

Kokkulepe saavutati 17. jaanuaril 2025. Et kasutada ära kahepoolsete suhete kõiki võimalusi ja aidata lahendada praegusi ülemaailmseid probleeme, peeti kaubandusläbirääkimisi.

Senise ELi-Mehhiko üldlepingu ajakohastamise keskmes on kaks õigusakti:

1. poliitilise, majandusliku ja koostööalase strateegilise partnerluse leping (mida nimetatakse ka „ajakohastatud üldlepinguks“), mis sisaldab a) poliitilist ja koostöösammast ning b) kaubanduse ja investeeringute sammast (sealhulgas sätteid investeeringute kaitse kohta); ning
2. kaubanduse vaheleping (edaspidi „vaheleping“ või „leping“), mis käsitleb kaubanduse ja investeeringute liberaliseerimist.

¹ EÜT L 276, 28.10.2000, lk 44–80.

² EÜT L 157, 30.6.2000, lk 10–29.

³ EÜT L 70, 12.3.2001, lk 7–50.

Kaubanduse vaheleping on kavas allkirjastada samaaegselt ajakohastatud üldlepinguga. Kaubanduse vaheleping jõustub pärast seda, kui lepinguosalisel on lepingu artikli 33.9 alusel esitanud sellekohased teated. Kaubanduse vaheleping kaotab kehtivuse ja asendatakse ajakohastatud üldlepinguga, kui viimane on ratifitseeritud ja jõustunud.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Kaubanduse vaheleping annab ELi-Mehhiko kaubandus- ja investeerimissuhetele tervikliku ajakohastatud õigusraamistiku ning asendab praeguse üldlepingu III–V jaotise, sealhulgas selle institutsiooniliste organite poolt hiljem tehtud otsused, mis on loetletud kaubanduse vahelepingu 33. lisas.

Lisaks üldlepingule on EL ja Mehhiko aastate jooksul sõlminud mitu kahepoolset valdkondlikku lepingut, sealhulgas 27. mail 1997 Brüsselis allkirjastatud Euroopa Ühenduse ja Mehhiko Ühendriikide vahelise piiritusjookide nimetuste vastastikuse tunnustamise ja kaitse lepingu (edaspidi „1997. aasta piiritusjookide leping“)⁴.

1997. aasta piiritusjookide leping on inkorporeeritud kaubanduse vahelepingusse. Muud sektoripõhised lepingud, mis ei kuulu kaubanduse vahelepingu kohaldamisalasse, jäävad kehtima eraldi lepingutena.

Kaubanduse vaheleping on täielikult kooskõlas ELi üldise visiooniga partnerlusest Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonnaga, mis esitati 7. juunil 2023 vastu võetud ühisteatistes Euroopa Parlamendile ja nõukogule „ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonna vaheliste suhete uus tegevuskava“.

Lisaks on kaubanduse vaheleping täielikult kooskõlas 2021. aasta veebruaris avaldatud teatisega „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“, milles kaubandus- ja investeerimispoliitika seotakse Euroopa ja üldiste standardite ja väärtustega ning peamiste majandushuviudega, pannes suuremat rõhku kestlikule arengule, inimõigustele, maksudest kõrvalehoidmisele, tarbijakaitsele ning vastutustundlikule ja õiglasele kaubandusele.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Kaubanduse vaheleping on täielikult kooskõlas Euroopa Liidu tegevuspõhimõtetega ega nõua ELi eeskirjade, õigusnormide või standardite (näiteks tehnilised normid ja tootestandardid, sanitaar- ja fütosanitaarnõuded, toidu- ja toiduohutuseeskirjad, tervisekaitse- ja ohutusstandardid, eeskirjad GMOde kohta, keskkonnakaitse- või tarbijakaitsenormid) muutmist üheski reguleeritud valdkonnas.

Samuti sisaldab kaubanduse vaheleping kaubanduse ja kestliku arengu peatükki, mis seob lepingu ELi kestliku arengu üldeesmärkidega ning tööjõu, keskkonna ja kliimamuutuste valdkonna erieesmärkidega.

Lisaks kaitseb kaubanduse vaheleping täielikult avalikke teenuseid ja tagab, et valitsuste õigus kehtestada avalikes huvides õigusnorme säilib täielikult ja moodustab selle aluspõhimõtte.

⁴ EÜT L 152, 11.6.1997, lk 16–26.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Vastavalt Euroopa Kohtu 16. mai 2017. aasta arvamusele 2/15 ELi-Singapuri vabakaubanduslepingu kohta kuuluvad kõik kaubanduse vahelepinguga hõlmatud valdkonnad ELi ainupädevusse ning täpsemalt ELi toimimise lepingu artikli 91, artikli 100 lõike 2 ja artikli 207 kohaldamisalasse.

Õigusliku alusena tuleks lisada ka ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 7, sest on asjakohane, et nõukogu volitaks komisjoni kiitma heaks liidu seisukohta teatavate kaubanduse vahelepingu muudatuste küsimuses. Seepärast tuleks komisjonile anda õigus kiita heaks muudatusi või parandusi, mille kaubandusnõukogu võtab vastu järgmiste sätete alusel:

- artikli 2.22 „Veinivalmistustavad“ lõige 4 seoses 2-E lisa „Veinitooteid ja kangeid alkohoolseid jooke käsitlevad asjakohased meetmed“ A ja B osas esitatud tootemääratluste, veinivalmistustavade ja piirangutega;
- artikli 2.24 „Veinitoodete ja kangete alkohoolsete jookide sertifitseerimine“ lõige 8 seoses 2-E lisa „Veinitooteid ja kangeid alkohoolseid jooke käsitlevad asjakohased meetmed“ D osas „Dokumenteerimine ja sertifitseerimine“ osutatud dokumentide ja sertifitseerimisega;
- artikkel 21.18 „Kohaldamisala muutmine ja korrigeerimine“ seoses 21-A ja 21-B lisaga, milles on sätestatud kummagi lepinguosalise kohustused seoses lepingu alla kuuluvate hangetega;
- artikkel 25.35 „Geograafiliste tähiste loetelu muutmine“ seoses 25-B lisaga „Geograafiliste tähiste loetelu“ ning kaubanduse vahelepingusse inkorporeeritud 1997. aasta piiritusjookide lepingu I ja II lisaga, milles on loetletud ELi ja Mehhiko geograafilised tähised.

Sellest tulenevalt peab liit sõlmima kaubanduse vahelepingu nõukogu otsuse alusel, mis põhineb ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikel 6 ja mis tehakse pärast Euroopa Parlamendilt nõusoleku saamist.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Kaubanduse vahelepingus, nagu see on nõukogule esitatud, ei käsitleta küsimusi, mis ei kuulu ELi ainupädevusse.

• Proportsionaalsus

Kaubanduslepingud on sobiv vahend, millega reguleerida turulepääsu ja sellega seotud ulatuslikke majandussuhteid ELi-välise kolmanda riigiga. Ei ole ühtki alternatiivset vahendit, mis võimaldaks selliseid kohustusi ja liberaliseerimispüüdlusi õiguslikult siduvaks muuta.

Käesoleva algatusega taotletakse otseselt liidu välistegevuse valdkonnas seatud eesmärgi ja toetatakse poliitilist prioriteeti „EL kui tugevam tegija rahvusvahelisel tasandil“. See on kooskõlas ELi üldise strateegia suunaga teha teiste riikidega koostööd ja uuendada vastutustundlikult oma välispartnerlussuhteid, et saavutada ELi välistegevuses seatud sihid. See aitab saavutada ELi kaubandus- ja arengueesmärgi.

Läbirääkimisi Mehhikoga sõlmitava kaubanduse vahelepingu üle peeti nõukogu antud läbirääkimisjuhistest kohaselt. Läbirääkimiste tulemused ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik läbirääkimisjuhistes esitatud poliitiliste eesmärkide saavutamiseks.

- **Vahendi valik**

Käesolev ettepanek on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 6, milles nähakse ette, et nõukogu võtab vastu otsused rahvusvaheliste lepingute sõlmimise kohta. Käesolevas ettepanekus esitatud eesmärgi saavutamiseks ei ole võimalik kasutada muud õiguslikku vahendit.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Komisjoni tellimusel toimus 2011. aasta veebruaris kuue ELi vabakaubanduslepingu (sealhulgas Mehhiko lepingu) hindamine. 2016. aastal viidi lõpule kehtiva üldlepingu kaubandussamba järelhindamine ja ajakohastamisvõimaluste eelhindamine.

Üldlepingu analüüs näitas, et kuigi praeguse kaubandussamba katvus oli tol ajal kõikehõlmav, oli võimalik norme veelgi parandada ja saavutada täiendav turulepääs. Samuti jõuti järeldusele, et üldlepingut on vaja ajakohastada, et võtta arvesse ülemaailmsel kaubandusmaastikul toimunud arengut.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Töövõtja, kes tegi lepingu ajakohastamise toetuseks välisuuringud, korraldas arvukalt konsultatsioone ja tegi tööd sidusrühmadega, sealhulgas: i) lõi uuringutega seotud dokumentide ja tegevuste jaoks spetsiaalse veebisaidi; ii) korraldas sidusrühmade veebiküsitluse, mis käivitati 2014. aasta oktoobris; iii) korraldas 2015. aasta juulis Mehhikos kohalike sidusrühmade seminari; iv) viis läbi isikuküsitlusi.

Mõjuhinna osana pidas kaubanduse peadirektoraat ajakohastamise küsimuses nõu huvitatud sidusrühmadega, sealhulgas ettevõtete, kodanikuühiskonna sidusrühmade, valitsusväliste organisatsioonide, ametiühingute, kutseühingute, kaubanduskodade ja teiste erahuvide esindajatega. Need sidusrühmadega peetud konsultatsioonid hõlmasid mitmesuguseid konsultatsioonitoiminguid, sealhulgas avalikku veebikonsultatsiooni (algatati 2015. aasta juulis).

Välisuuringud, mõjuhinna ja selle ettevalmistamise käigus peetud konsultatsioonid andsid komisjonile sisendit, mis oli kaubanduse vahelepingu üle peetud läbirääkimistel suureks abiks.

Läbirääkimiste käigus toimusid kohtumised, kus anti kodanikuühiskonna organisatsioonidele ülevaade läbirääkimiste seisust ja vahetati arvamusi ajakohastamise üle (kohtumised 2017. aasta aprillis ja novembris Brüsselis ning 2017. aasta juulis Méxicos).

Kaubanduse vahelepingu üle peetud läbirääkimiste käigus konsulteeriti kaubanduspoliitika komiteega kui erikomiteega, mille nõukogu oli ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 4 kohaselt määranud. Rahvusvahelise kaubanduse komisjoni (INTA), eelkõige selle Mehhiko järelevalverühma kaudu teavitati korrapäraselt ka Euroopa Parlamenti ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed. Läbirääkimiste tulemusena jooksvalt koostatud teksti levitati kogu protsessi vältel mõlemas institutsioonis.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

ELi-Mehhiko vabakaubanduslepingu rakendamise järelhindamise viis läbi välistöövõtja „Ecorys“.

Kestlikkusalasel mõjuhindamise, millega toetati Mehhiko üldlepingu kaubandussamba ajakohastamiseks peetavaid läbirääkimisi, viis läbi välistöövõtja „LSE Enterprise“.

- **Mõjuhindang**

Ettepanekut toetas mõjuhindang, mis avaldati jaanuaris 2016⁵ ja mille kohta esitati positiivne arvamus⁶.

Mõjuhindangus jõuti järeldusele, et põhjalikud läbirääkimised tooksid kasu nii ELile kui ka Mehhikole. Selle kasu hulka kuulub SKP, heaolu ja ekspordi, tööhõive, palkade (nii madalama kui ka kõrgema kvalifikatsiooniga töötajate puhul) ja konkurentsivõime kasv ning nii ELi kui ka Mehhiko parem positsioon teiste üleilmsete konkurentidega võrreldes. Kestliku arengu sätete lisamine avaldaks positiivset mõju inimõiguste edendamisele ja austamisele ning Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni tööõiguse põhireeglite tulemuslikule rakendamisele ning aitaks liikuda ILO organiseerumisõiguse ja kollektiivse läbirääkimisõiguse põhikonventsiooni ratifitseerimise poole, kuna Mehhiko pole seda seni ratifitseerinud.

Peale selle saadakse läbirääkimiste kestel läbi viidud kestlikkusalasel mõjuhindamise tulemusena põhjalik hinnang võimaliku majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnamõju kohta, mida kaubanduse vahelepingu alusel toimuv kaubanduse suurem liberaliseerimine avaldaks ELis ja Mehhikos. Kestlikkusalasel mõjuhindamisel analüüsitakse ka ajakohastamise võimalikku mõju inimõigustele ning tootmis-, põllumajandus- ja teenindussektorile. Volitused, vahearuanne ja lõpparuanne on kättesaadavad kaubanduse peadirektoraadi veebilehel:

http://ec.europa.eu/trade/policy/policy-making/analysis/policy-evaluation/sustainability-impact-assessments/index_en.htm

EL ja Mehhiko on saavutanud paljutöötava kokkuleppe, mis on kooskõlas uusimate kaubanduslepingutega, näiteks lepingutega, mille EL on sõlminud Kanada, Jaapani, Uus-Meremaa ja Tšiiliga. Leping avab mõlemal turul uusi kaubandus- ja investeerimisvõimalusi ning toetab ELis töökohtade loomist.

Kaubanduse vahelepinguga kaotatakse muu hulgas enamik tollimakse, laiendatakse juurdepääsu riigihankelepingutele, avatakse teenusteturg, pakutakse investoritele prognoositavaid tingimusi ning aidatakse ära hoida ELi uuenduslike ja traditsiooniliste toodete ebaseaduslikku kopeerimist. Samuti sisaldab kaubanduse vaheleping kõiki tagatise selleks, et majanduslik kasu ei tuleks põhiõiguste, sotsiaalsete standardite, valitsuste õigusnormide kehtestamise õiguse, keskkonnakaitse ega tarbijate tervise ja ohutuse arvelt.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Kaubanduse vahelepingu suhtes ei kohaldata õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi menetlusi. Sellegipoolest sisaldab see raamistikku, millega lihtsustatakse kaubandus- ja investeerimismenetlusi ning millega vähenevad ekspordi ja investeringutega seotud kulud, mistõttu suurenevad väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) kaubandus- ja investeerimisvõimalused. Eeldatavate kasutegurite hulka kuuluvad suurem läbipaistvus, vähem koormavad tehnilised normid, vastavusnõuded, tolliprotseduurid ja päritolureeglid, intellektuaalomandi õiguste ja geograafiliste tähistega parem kaitse, parem

⁵ http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/docs/ia_2015/swd_2015_0290_en.pdf

⁶ http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/docs/ia_2015/sec_2015_0498_en.pdf

juurdepääs riigihankemenetlustele ning eripeatükk, millega võimaldatakse VKEdel saada lepingust võimalikult suurt kasu.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste kaitset liidus.

4. MÕJU EELARVELE

Kaubanduse vahelepingu mõju liikmesriikide eelarvetele ja ELi eelarvele ilmneks eelkõige omavahendite kaotusena, mis tuleneb saamata jäänud tollimaksudest, ning oleks väga piiratud, kuna enamik tollimakse on kehtiva üldlepingu alusel juba kaotatud. Praeguste kaubavoogude põhjal võib tollimaksudest saadav tulu väheneda ligikaudu 18,75 miljoni euro võrra. Oodata on kaudset positiivset mõju, mis seisneb käibemaksu ja kogurahvatuluga seotud vahendite suurenemises.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Kaubanduse vaheleping sisaldab institutsioonilisi sätteid, millega luuakse organid, mille ülesanne on jälgida lepingu rakendamist, toimimist ja mõju.

Kaubanduse vahelepingu institutsiooniliste sätetega kehtestatakse konkreetsed funktsioonid ja ülesanded kaubandusnõukogule ja kaubanduskomiteele, kes kaubanduse vahelepingu rakendamist ja kohaldamist jälgivad.

Kaubanduskomitee abistab kaubandusnõukogu tema ülesannete täitmisel ning jälgib kõigi kaubanduse vahelepingu alusel loodud allkomiteede ja muude organite tööd. Kaubanduskomitee koosneb ELi ja Mehhiko esindajatest, kes vastutavad kaubandusküsimuste eest ja tulevad kokku kuupäevadel, mis vastastikku kokku lepatakse.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Kaubanduse vaheleping laiendab praeguse kahepoolse kaubandusraamistiku ulatust ning kohandab seda, et võtta arvesse uusi üleilmseid poliitilisi ja majandusprobleeme, ELi-Mehhiko partnerluse uut tegelikkust ning ELi ja Mehhiko poolt hiljuti sõlmitud kaubanduslepingute ja toimunud läbirääkimiste ambitsiooni.

Kaubanduse vahelepinguga luuakse sidus, terviklik, ajakohane ja õiguslikult siduv ELi-Mehhiko kaubandussuhete raamistik. Leping soodustab kaubandust ja investeringuid, aidates kaasa majandus- ja kaubandussuhete laiendamisele ja mitmekesistamisele.

Esmakordselt sisaldab kaubanduse vaheleping kodanikuühiskonnaga konsulteerimise mehhanismi, mis on laiendatud kogu lepingule, nii et mõlema poole kodanikuühiskonnal on võimalik avaldada arvamust lepingu kõigi sätete kohta.

Kaubanduse vaheleping sisaldab läbivaatamisklauslit, mis võimaldab lepingu teatavaid elemente kolm aastat pärast lepingu jõustumist uuesti läbi arutada.

Vastavalt läbirääkimisjuhistes seatud sihtidele püütakse kaubanduse vahelepinguga saavutada alljärgnevalt loetletud eesmärged.

Põllumajandus- ja kalandustoodete ekspordile parema turulepääsu andmine ja paremad reeglid

Praeguse üldlepingu kohaselt on kõik tööstuskaubad ja tuntav osa põllumajandus- ja kalandustoodetest juba liberaliseeritud. Ajakohastamise käigus liberaliseeritakse kaubavahetuse peatükiga täielikult üle 98,7 % kõigist tariifiridadest ja kaotatakse 95 % ülejäänud Mehhiko tollitariifidest põllumajandustoodetele.

Kaubavahetust käsitlev tekst sisaldab täiendavaid, veelgi ulatuslikumaid norme, mis hõlbustavad ELi ja Mehhiko vahelist kaubandust. See sisaldab sätteid, mis käsitlevad tasusid ja formaalsusi, impordi ja ekspordi litsentsimist, eksporditollimaksude keeldu ning selliste tariifide sidumist, mille puhul ei ole tollimaksude täielikku kaotamist ette nähtud (kahjulike maksumeetmete kehtestamisest hoidumine). Samuti sisaldab see uue põlvkonna sätteid ekspordikonkurentsi, taastootmise ning parandamise järel sisse toodud kaupade kohta ja kaupade ajutise impordi lihtsustamise sätteid.

Päritolureeglite lihtsustamine

Päritolureeglid on läbi vaadatud ja teatavatel juhtudel on neid lihtsustatud, et võtta arvesse sektori vajadusi, näiteks vajadust selliste oluliste tööstuskaupade järele nagu autod ja ravimid.

Piirimenetluste ajakohastamine ja lihtsustamine

Kaubanduse vaheleping sisaldab ambitsioonikat tolli ja kaubanduse lihtsustamise peatükki, mille aluseks on WTO kaubanduse lihtsustamise leping ja mis teatavates valdkondades läheb sellest veelgi kaugemale. EL ja Mehhiko võtavad kohustuse kasutada lihtsustatud, ajakohaseid ja võimaluse korral automaatseid menetlusi, et kaupu tõhusalt ja kiirendatud korras vabastada, ja kohaldada selleks ühtlustatud andme- ja dokumendinõudeid, tollidokumentide ja -teabe saabumiseelset töötlemist ning tulemuslikku ja mittediskrimineerivat riskijuhtimist.

Õiglase kaubandus- ja ettevõtluskeskkonna tagamine

Selleks et tõhusalt ja tulemuslikult takistada ebaausate kaubandustavade kasutamist, on lepitud kokku paremates kaubanduse kaitsemeetmetes. Lisaks sisaldab kaubanduse vaheleping sätteid, millega kaitstakse omamaiseid tootmisharusid juhul, kui lepingukohase toote import põhjustab või ähvardab põhjustada kõnealusele tootmisharule olulist kahju. Kaubanduse vaheleping sisaldab ka subsiidiumide peatükki, mis aitab luua ELi ja Mehhiko äriühingutele võrdsemad tingimused järgmise kaudu: i) nii kaupade kui ka teenuste subsiidiumide suurem läbipaistvus, ii) konsultatsioonid juhtudel, kui subsiidiumid ähvardavad avaldada kaubandusele negatiivset mõju, ning iii) reeglid kõige kahjulikumate subsiidiumide kohta (restruktureerimisabi ilma restruktureerimiskavata ja piiramatud tagatised).

Ühtlasi tagatakse kaubanduse vahelepinguga, et äriühingud järgivad konkurentsi aluspõhimõtteid: ei kuritarvita turgu valitsevat seisundit, ettevõtjad ei sõlmi konkurentsi piiravaid kokkuleppeid ja ühinemise korral kontrollitakse selle mõju konkurentstile. Samal ajal tagab kaubanduse vaheleping turul avaliku ja erasektori ettevõtetele võrdsed võimalused. Turul kaupu või teenuseid ostes või müües peavad riigi osalusega ettevõtted, eri- või eelisõigustega ettevõtted ja määratud monopolid tegutsema mittediskrimineerival viisil ja äriliste kaalutluste alusel.

Ulatuslikum kauplemine kriitiliste toormetega ja neisse investeerimine

Kaubanduse vahelepingu alusel säilib tollimaksuvaba kauplemine kriitiliste toormetega – nii tagatakse odavam juurdepääs neile ELi rohe- ja digipöörde jaoks hädavajalikele materjalidele ning väiksemad kulud. Peale selle keelatakse uue lepinguga ekspordimonopolid ja valitsuse põhjendamatu sekkumine toormehindade kujundamisse ning keelatakse sellised

ekspordihinnad või kahetine hinnakujundus, kus ekspordihinnad on seatud omamaistest hindadest kõrgemaks. Samuti on selles erisättes Mehhikoga toorainete väärtusahelates tehtava koostöö kohta.

Kestlikkuse ja soolise võrdõiguslikkuse tagamine

Kaubanduse vaheleping sisaldab kaugeleulatuvat ja põhjalikku peatükki kaubanduse ja kestliku arengu kohta, et lõimida kestlik areng paremini lepinguosaliste kaubandus- ja investeerimissuhetesse: selleks nähakse ette õiguslikult siduvad kohustused keskkonnakaitse, kliimamuutuste ja töötajate õiguste alal, sätted koostöö ja dialoogi kohta, muu hulgas kodanikuühiskonnaga, ning vaidluste lahendamise kord. See peatükk sisaldab ka läbivaatamisklauslit, mille kohaselt peavad lepinguosalisel arutama kestlikkussätete edasise täiendamise võimalusi, sealhulgas vastumeetmete kehtestamist rikkumiste korral, ja võimalust kaaluda Pariisi kokkuleppe lisamist lepingu olulise osana. Läbivaatamine algab lepingu jõustumisel ja peaks jõudma lõpule 12 kuuga.

Samuti on lepinguosalisel kokku leppinud kaubanduse ja soolise võrdõiguslikkuse ühisdeklaratsioonis, mis sisaldab sätteid soolist võrdõiguslikkust ja naiste õigusi käsitlevate rahvusvaheliste kohustuste tulemusliku rakendamise kohta ning millega tugevdatakse koostööd soolise võrdõiguslikkuse poliitika ja meetmete kaubandusaspektide alal. Ühisdeklaratsioon on lepingu lahutamatu osa.

Keskendumine väiksemate ettevõtjate vajadustele

Kaubanduse vahelepingus nõutakse, et EL ja Mehhiko looksid VKEdele veebisaidi, mis lihtsustab nende juurdepääsu teabele ja võimaldab neil seega kõikidest lepingu sätetest kasu saada. ELis ja Mehhikos paiknevad kontaktpunktid töötavad üheskoos selleks, et võtta arvesse VKEde erivajadusi ja selgitada välja, kuidas neil on võimalik kummalgi turul uusi võimalusi kasutada.

Võimaluste loomine teenuseosutajatele ja digikaubanduse eeskirjad

Kaubanduse vaheleping sisaldab teenuste ja investeringute turulepääsu üldpõhimõtteid kõikides majandussektorites ning eripõhimõtteid digikaubanduse jaoks. Sellega püütakse luua võrdsed võimalused eelkõige ELi teenuseosutajatele, kes tegutsevad sellistes sektorites nagu telekommunikatsioon ja finantsteenused ning sellistes valdkondades nagu kättetoimetamis- ja mereveeteenused. Kaubanduse vahelepinguga nähakse lepinguosalistele ette raamistik üksteise kvalifikatsioonide tunnustamiseks reguleeritud kutsealadel, nagu arhitektid, raamatupidajad, juristid ja insenerid. Digikaubanduses kehtestatakse lepinguga muu hulgas põhimõtted, mis kehtivad horisontaalselt (sellistes valdkondades nagu kaupade ja teenuste e-kaubandus jms) ning mis on e-kaubanduse hea toimimise jaoks hädavajalikud.

Investeeringute soodustamine

Kaubanduse vaheleping sisaldab investeeringute liberaliseerimise sätteid, mis järgivad sama lähenemisviisi kui muud seni sõlmitud kõige ambitsioonikamad ELi kaubanduslepingud. Eelkõige kohaldatakse kõiki investeeringute peatüki sisulisi põhimõtteid nii teenustesektori kui ka muude sektorite suhtes. Eeskätt on investoritele ja nende investeeringutele kasuks kohustus tagada kodumaiste või kolmandate riikide investorite ja investeeringutega võrreldes mittediskrimineeriv kohtlemine, samuti kaugeleulatuvad turulepääsu põhimõtted (käsitletakse kvantitatiivseid piiranguid, nagu monopole ja ainuõigusi, kvoote ja majandusvajaduste teste), aga ka teatavate tulemuslikkuse nõuete keeld. Energiasektoris tagatakse kaubanduse vahelepinguga, et enamsoodustusrežiimi põhimõtet kohaldatakse nii nende vabakaubanduslepingute puhul, mille Mehhiko on varem sõlminud, kui ka nende puhul, mille ta tulevikus sõlmib. Seega tagab leping, et ELi investoreid koheldakse võrdselt Mehhiko teiste sooduskaubanduspartnerite investoritega.

Mehhiko avalikele hangetele juurdepääsu võimaldamine

Kaubanduse vahelepinguga antakse hankemenetlustes osalevatele pakkujatele rohkem võimalusi. Mehhiko on avanud oma riigihanked ELi äriühingutele palju ulatuslikumalt kui teiste oma kaubanduspartnerite äriühingutele. ELi ettevõtted on esimesed Mehhiko-välised ettevõtted, kes saavad võimaluse teha pakkumusi kaupade ja teenuste pakkumiseks mitte ainult föderaaltasandil, vaid ka majanduslikult kõige olulisemates Mehhiko osariikides. Samuti võtavad EL ja Mehhiko kohustuse kehtestada oma riigihankemenetlustele nüüdisaegne reeglistik, milles kohaldatakse rangeid läbipaistvuse, diskrimineerimiskeelu ja võrdse kohtlemise standardeid.

Leiutiste ja loometeoste kaitse

Kaubanduse vahelepinguga kehtestatakse võrdsed tingimused, mille kohaselt Mehhiko ja EL järgivad ühist lähenemisviisi ka intellektuaalomandi õiguskaitse tagamisel ning mõlemad pooled võtavad meetmeid, et võidelda võltsimise, piraattoodete ja konkurentsivastase tegevusega. See tagab intellektuaalomandi õiguste range kaitse ja õiguskaitse. Siia hulka kuulub ka valitud loetellu kuuluvate ELi ja Mehhiko geograafiliste tähistest vastastikune kaitse. ELi poolelt kuulub sellesse loetellu 336 ELi geograafilist tähist. See lisandub ELi kangete alkoholsete jookide geograafilistele tähistele, mis on juba saanud samasuguse kaitsetaseme 1997. aasta ELi-Mehhiko piiritusjookide lepinguga, mis inkorporeeritakse kaubanduse vahelepingusse ja muudetakse selle osaks.

Võimalus kaubelda ohutute põllumajanduslike toiduainetega ilma tarbetute sanitaar- ja fütosanitaarpiiranguteta

Kaubanduse vaheleping sisaldab ulatuslikku sanitaar- ja fütosanitaarküsimuste peatükki, milles on sätestatud mitmed kaubanduse lihtsustamise meetmed (sealhulgas eelkontrolli kaotamine). See peaks võimaldama kiiremat, kuid siiski ohutut kauplemist. Nii ELile kui ka Mehhikole jääb õigus kehtestada selline kaitsetase, mida nad peavad asjakohaseks.

Selle tagamine, et tehnilised normid, standardid ja vastavushindamismenetlused ei ole diskrimineerivad ega tekita tarbetuid kaubandustõkkeid

Kaubanduse vahelepingus korratakse ELi ja Mehhiko võetud kohustust võtta oma tehniliste normide aluseks rahvusvahelised standardid ja leppida kokku rahvusvaheliste standardiorganisatsioonide avatud nimekirjas. Kaubanduse vahelepingus tunnistatakse, et lepinguosaliste lähenemine vastavushindamisele ja nende vastavad kaubanduse lihtsustamise meetmed on erinevad: EL kasutab tarnija vastavusdeklaratsiooni, Mehhiko aga tunnustab toodete sertifitseerimist ELis.

Läbipaistvuse tagamine ja head reguleerimistavad

Kaubanduse vaheleping sisaldab läbipaistvuse peatükki, milles on ambitsioonikad sätted kaubandusküsimustega seotud üldkohaldatavate meetmete avaldamise, haldamise ning läbivaatamise ja kaebuste esitamise kohta, ning peatükki, milles nähakse ette head reguleerimistavad, mida EL ja Mehhiko oma normide väljatöötamisel kohaldavad.

Nüüdisaegse vaidluste lahendamise korra rakendamine

Kaubanduse vaheleping sisaldab sätteid riikidevaheliste vaidluste lahendamise kohta: kehtestatakse nüüdisaegsed tulemuslikud ja läbipaistvad menetlused, mis põhinevad nõuetekohasel protsessil, millega hoitakse ära või lahendatakse kõik Mehhiko ja ELi vahelised vaidlused.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu ja Mehhiko Ühendriikide vahelise kaubanduse vahelepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut (edaspidi „ELi toimimise leping“), eriti selle artikli 91 lõiget 1, artikli 100 lõiget 2 ja artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktiga a ja artikli 218 lõikega 7,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut⁷

ning arvestades järgmist:

- (1) Kooskõlas nõukogu otsusega nr [XX]⁸ kirjutati [XX. XXX 2025. aastal] alla Euroopa Liidu ja Mehhiko Ühendriikide vahelisele kaubanduse vahelepingule (edaspidi „leping“) eeldusel, et see hiljem sõlmitakse.
- (2) Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikele 7 on asjakohane, et nõukogu volitaks komisjoni kiitma liidu nimel heaks teatavaid lepingu muudatusi.
- (3) Lepingu artikli 33.14 kohaselt ei anta lepinguga liidu piires isikutele muid õigusi ega määrata muid kohustusi peale nende, mis lepinguosaliste vahel tekivad rahvusvahelise avaliku õiguse alusel. Seepärast ei saa liidu või liikmesriikide kohtutes otse lepingule tugineda.
- (4) Leping tuleks liidu nimel heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga kiidetakse Euroopa Liidu nimel heaks Euroopa Liidu ja Mehhiko Ühendriikide vaheline kaubanduse vaheleping (edaspidi „leping“).^{*}

Artikkel 2

1. Lepingu artikli 2.22 lõike 4 kohaldamisel kiidab kõik lepingu 2-E lisa A ja B osas sätestatud tootemääratluste, veinivalmistustavade ja piirangute muudatused liidu nimel heaks komisjon.
2. Lepingu artikli 2.24 lõike 8 kohaldamisel kiidab kõik lepingu 2-E lisa D osas sätestatud dokumenteerimise ja sertifitseerimise muudatused liidu nimel heaks komisjon.

⁷ ELT C, lk .

⁸ [Lisada viide]

^{*} Lepingu tekst on avaldatud ELT L, XXXXX, ELI.

Artikkel 3

Lepingu artikli 21.18 kohaldamisel kiidab lepingu lisades 21-A ja 21-B sätestatud kohustustesse tehtavad muudatused või parandused liidu nimel heaks komisjon.

Artikkel 4

Lepingu artikli 25.35 kohaldamisel kiidab kõik lepingu 25-B lisas ning artikli 25.41 alusel lepingusse inkorporeeritud 1997. aasta piiritusjookide lepingu I ja II lisas esitatud geograafiliste tähiste loetelu muudatused ja parandused liidu nimel heaks komisjon. Kui huvitatud isikud ei jõua pärast teatava geograafilise tähise kohta esitatud vastuväiteid kokkuleppele, võtab komisjon vastu seisukoha Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1151/2012 artikli 57 lõikes 2 kehtestatud korras.

Artikkel 5

Käesolev otsus jõustub

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

FINANTSSELGITUS „TULUD“ – EELARVE TULUDE POOLELE MÕJU
AVALDAVATE ETTEPANEKUTE JAKS

1. ETTEPANEKU NIMETUS

Ettepanek: nõukogu otsus Euroopa Liidu ja Mehhiko Ühendriikide vahelise kaubanduse vahelepingu sõlmimise kohta.

2. EELARVEREAD

Tulude eelarverida (peatükk/artikkel/punkt): peatükk 12, artikkel 120

Asjaomaseks aastaks (2025) eelarves ette nähtud summa: 21 082 004 566 €

(ainult sihtotstarbeliste tulude puhul):

Tulud eraldatakse järgmisele kulude eelarvereale (peatükk/artikkel/punkt):

3. FINANTSMÕJU

- ☐ Ettepanekul puudub finantsmõju
- ☒ Ettepanekul puudub finantsmõju kuludele, kuid sellel on finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul on finantsmõju sihtotstarbelistele tuludele

Mõju on järgmine:

(miljonites eurodes ühe komakohani)

Tulude eelarverida	Mõju tuludele	12 kuud	Aasta 2026
Peatükk 12, artikkel 120	<i>18,75 mln €</i>	Eeldatav jõustumine 2026. aasta algul	0
Peatükk 12, artikkel 120			

Olukord pärast meetme rakendamist					
Tulude eelarverida	[N+15]	[N+16]	[N+17]	[N+18]	[N+19]
Peatükk 12, artikkel 120	<i>1 mld €</i>	<i>1 mld €</i>	<i>1 mld €</i>	<i>1 mld €</i>	<i>1 mld €</i>
Peatükk/artikkel/punkt ...					

(Ainult sihtotstarbeliste tulude puhul tingimusel, et eelarverida on juba teada):

Kulude eelarverida ⁹	Aasta N	Aasta N+1
---------------------------------	---------	-----------

⁹ Kasutada ainult vajaduse korral.

Peatükk/artikkel/punkt ...		
Peatükk/artikkel/punkt ...		

Kulude eelarverida	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
Peatükk/artikkel/punkt ...				
Peatükk/artikkel/punkt ...				

4. PETTUSEVASTASED MEETMED

5. MUUD MÄRKUSED

Kavandatud määrus ei põhjusta täiendavaid kulusid ELi eelarvest (kulude poolel).

Kaubanduse vahelepingul on finantsmõju ELi eelarve tulude poolele. Kaubanduse vahelepingu jõustumisel jääb saamata hinnanguliselt 18,75 miljoni euro ulatuses tollimakse¹⁰.

Oodata on kaudset positiivset mõju, mis seisneb käibemaksu ja kogurahvatuluga seotud vahendite suurenemises.

¹⁰ Saamata jääva tulu hinnanguline summa 18,75 miljonit eurot ei sisalda sissenõudmiskulusid (25 miljoni euro suurusest hinnangulisest saamata jäävast tulust on maha arvatud 25 %).